
Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 184, juli, augustus 2023

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema
e-mail: roel@velemaweb.nl
weblog: <http://velemaweb.nl>

De Leerschool van de Verhoogde Christus

De vier geestelijke schoolklassen van het leven in Christus

Deel 13

De derde klas

De Crisis van Romeinen 7

Kernwoorden van de leerstof: *Jordaan, oude mens, nieuwe mens, dood voor de zonde, dood voor de wet.*

In de vorige studie hebben we het getuigenis van Hudson Taylor gelezen en de crisis die daarmee verband hield. In deze les willen we kijken naar een vergelijkbare crisis van Paulus in Romeinen 7.

De oude mens

Allereest kijken we wat dieper naar de begrippen “oude mens” en “nieuwe mens” in Romeinen 6. Die definieerden we al in de derde les over de opstanding van Christus. Het is goed die les nog eens na te lezen. De uitdrukking ‘oude mens’ komt drie keer voor in het Nieuwe Testament:

“Dit weten wij immers, dat onze **oude mens** medegekruisigd is, opdat aan het lichaam der zonde zijn kracht zou ontnomen worden en wij niet langer slaven der zonde zouden zijn” (Rom. 6:6 NBG).

“Dat gij, wat uw vroegere wandel betreft, de **oude mens** aflegt, die ten verderve gaat, naar zijn misleidende begeerten” (Ef. 4:22 NBG).

“Ligt niet meer tegen elkander, daar gij de **oude mens** met zijn praktijken afgelegd, en de nieuwe aangedaan hebt, ...” (Kol. 3:9-10 NBG).

De eerste en belangrijkste verwijzing naar de oude mens zien we in Romeinen 6:6. Efeziërs 4:22 en Kolossenzen 3:9 zijn daarbij parallelverzen.

De nieuwe mens

De nieuwe mens komen we tegen in Efeziërs 4:24 (NBG):

“... en de **nieuwe mens** aandoet, die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid.”

Let in de Schriftgedeelten op de woorden ‘aflegt, afgelegd en aandoen, aangedaan’. We moeten ze bezien in het licht van Galaten 3:26-29.

“Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus. Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, **hebt u met Christus bekleed**. Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus. Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen” (Gal. 3:26-29 NBG).

Door het verbond van God met Abraham zijn wij door het geloof, als zaad van Abraham, naar de belofte erfgenamen. Wij zijn geplaatst in Christus, gedoopt in Zijn kruisiging, dood, begravenis, opstanding en hemelvaart.

Wij ZIJN bekleed met Christus! In Efeziërs 4:22 staat in het Grieks letterlijk: “*af (te) leggen u naar de vroegere levenswandel de oude mens*”. Het werkwoord ‘afleggen’ is in dit vers in het Grieks een zogenaamde *aoristus infinitivus*. De *aoristus infinitivus* vermeldt het plaatsvinden van de handeling zondermeer. Het wil de handeling als handeling voorstellen of de eindhandeling aangeven. In Efeziërs 4:22 en Kolossenzen 3:9-10 wordt de oude mens afgelegd of hebben wij de oude mens afgelegd. We moeten deze verzen begrijpen in het licht van Romeinen 6:6. Met name Efeziërs 4:22 kan de indruk wekken dat de oude mens nog steeds aanwezig is en wij deze in onze wandel met de Heer moeten afleggen. Efeziërs 4:22 en Kolossenzen 3:9 zijn parallelverzen en moeten daarom dezelfde gedachte weergeven. God is het die de oude mens heeft gekruisigd, maar Paulus beschrijft het vanuit onze ervaring, als een oude jas die wij ‘eens en voor altijd’ hebben uitgetrokken. In onze opstanding met Christus zijn wij een nieuw mens, die Paulus vanuit onze ervaring beschrijft als een nieuwe jas, die we ‘eens en voor altijd’ hebben aangetrokken en zijn wij bekleed met Christus. Dat ervaren we vaak anders. Maar wat onze situatie ook is, alles is terug te voren naar dit: we kijken door de ogen naar God naar de uiterlijke omstandigheden en we zien alleen God. Jezus zag aan het kruis niet de duivel, maar door Gods ogen zag Hij de beker van Zijn Vader.

De oude mens is met Christus gekruisigd en wat met Christus is gekruisigd, is ook met Christus gestorven en begraven. Romeinen 6:11 (NBG) zegt: “*Zo moet het ook voor u vaststaan, dat gij wel dood zijt voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus*”.

Vergelijken we de uitdrukking “*Zo moet het ook voor u vaststaan*”, met andere Nederlandse vertalingen, dan zien we een verschil in nuance:

“Houdt het daarvoor” (Staten vert.). “Zo moet u ook uzelf zien” (NBV). “Zo moet u ook uzelf beschouwen” (Willibrord vert.). “Zo ook gij: rekent ermee” (Naardense vert.).

Het Griekse werkwoord dat in deze uitdrukkingen wordt gebruikt, is het werkwoord *logizomai*. Van dit werkwoord is ons woord ‘logisch’ afgeleid. De Naardense vertaling is daarom heel toepasselijk, want logica en rekenen hebben alles met elkaar te maken. Paulus zegt in feite in Romeinen 6:11: ‘je kunt nu op je vingers natellen dat je dood bent voor de zonde’. Op basis van de voorgaande verzen (Rom. 6:1-10), zegt Paulus dat de logische conclusie moet zijn dat je weet dat je dood bent voor de zonde.

De uitdrukkingen ‘houden voor’, ‘u zelf zien’ en ‘uzelf beschouwen’, kunnen ons op het verkeerde been zetten door te denken dat we onszelf als dood voor de zonde moet beschouwen, terwijl we dat in werkelijkheid niet zijn.

Wanneer we over de Jordaan nadenken, is dat altijd in vergelijking met de Rode Zee. De Rode Zee bracht een volk *uit* een land. De Jordaan brengt een volk *in* een land. Hebrreeën 11 noemt wel de Rode Zee (11:29), maar niet de Jordaan. Dit duidt onder andere op het feit dat de Jordaan besloten ligt in de Rode Zee. De Rode Zee had een doodskant en een opstandingskant. In de Rode Zee ligt de Jordaan besloten. De Rode Zee benadrukt de objectieve kant van het christelijke leven. **Christus is voor mij gestorven en opgestaan.** De Jordaan benadrukt de objectieve kant. **Ik ben met Christus gestorven en opgestaan.**

Ik ben met Christus opgestaan

“En het gebeurde, toen heel het volk het oversteken van de Jordaan voltooid had, dat de HEERE tegen Jozua zei: Neem voor u twaalf mannen uit het volk, uit elke stam één man, en gebied hun: Neem van hier uit het midden van de Jordaan, van de plaats waar de voeten van de priesters staan, voor uzelf twaalf stenen op. Neem ze met u mee naar de overkant en leg ze neer in het kamp waar u deze nacht gaat overnachten. Daarop riep Jozua de twaalf mannen die hij had laten aanstellen uit de Israëlieten, uit elke stam één man. Jozua zei tegen hen: Ga voor de ark van de HEERE, uw God, uit naar het midden van de Jordaan. Laat ieder voor zich een steen op zijn schouder heffen, volgens het aantal stammen van de Israëlieten, zodat dit een teken is onder u. Wanneer uw kinderen morgen vragen zullen: Wat betekenen deze stenen voor u? Dan moet u tegen hen zeggen dat het water van de Jordaan werd afgesneden voor de ark van het verbond van de HEERE. Toen hij door de Jordaan ging, werd het water van de Jordaan afgesneden. Daarom zullen deze stenen voor de Israëlieten tot een gedenkteken zijn tot in eeuwigheid. De Israëlieten deden zoals Jozua geboden had. Zij namen twaalf stenen op uit het midden van de Jordaan, zoals de HEERE tegen Jozua gezegd had, volgens het aantal stammen van de Israëlieten; en zij namen ze met zich mee naar de overkant, naar het kamp, en legden ze daar neer” (Jozua 4:1-8).

Ik ben met Christus gestorven

“Jozua richtte ook twaalf stenen op in het midden van de Jordaan, op de plaats waar de voeten van de priesters hadden gestaan die de ark van het verbond droegen. Ze zijn daar tot op deze dag. De priesters die de ark droegen, stonden in het midden van de Jordaan, totdat alle dingen voltooid waren die de HEERE Jozua geboden had tegen het volk te zeggen, overeenkomstig alles wat Mozes Jozua geboden had. Het volk haastte zich en het stak over” (Jozua 4:9,10).

Twaalf stenen werden in de Jordaan gelegd en twaalf stenen werden naar de overkant gebracht. De twaalf stenen verwijzen naar de twaalf stammen van Israël. De stenen stellen mensen voor met het oog op dood en leven. Deze specificatie vinden we niet in de Rode Zee die laat zien dat Christus voor ons is gestorven. Die dood betekent ook onze dood en daar getuigt de waterdoop van. Deze innerlijke identificatie komt tot volle besef bij de Jordaan. Paulus zegt over de Jordaan:

“Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God” (Kol. 3:3).

“Want de liefde van Christus dringt ons, die tot dit oordeel gekomen zijn: als Eén voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven. En Hij is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem Die voor hen gestorven en opgewekt is” (2 Kor. 5:14,15).

“Ik ben met Christus gekruisigd; en niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij; en voor zover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven” (Gal. 2:20).

De Jordaan benadrukt dat wij in Christus werden geplaatst. Er was als het ware een rits in Christus. De rits werd geopend en werden wij in Christus geplaatst. *“Maar uit Hem bent u in Christus” (1 Kor. 1:30).* God heeft de rits geopend, ons in Christus geplaatst en de rits gesloten. Onze dood sneed ons af van onszelf in relatie tot de zonde tot de wet. De zonde, de wet en de satan zijn niet gestorven, en ze keken werkeloos toe toen wij stierven.

“Zo moet het ook voor u vaststaan, dat gij wel dood zijt voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus” (Rom. 6:11 NBG vert.).

“Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God zou leven” (Gal. 2:19).

De Jordaan laat een afsnijding zien. We zijn gestorven voor de zonde en voor de wet. De zonde en de wet sterven niet, maar wij zijn gestorven. Van dit besef worden wij doordrongen wanneer we de betekenis van de Jordaan willen zien. De realiteit is echter dat zonde en de wet het meest prominent aanwezig zijn in het leven van de gelovige. Velen geloven dat we dagelijks zondigen en we toch nooit aan Gods wet kunnen voldoen. De oplossing is dat zij de betekenis van de Jordaan goed zien. Laten we ze nader bekijken: de zonde en de wet.

Dood voor de zonde

“Volstrekt niet! Hoe zullen wij, die aan de zonde gestorven zijn, nog daarin leven?” (Rom. 6:2 NGB).

Onze innerlijke verbinding met de zonde is verbroken door de dood van de oude mens. De uiterlijke verbinding met de zonde in de wereld is wel aanwezig, maar mag geen belemmering zijn om volgens Romeinen 6:2 te leven. We kunnen nog wel zondigen, *maar niet door de oude mens,*

omdat die letterlijk niet meer bestaat. In alle realiteit bestaat de oude mens niet meer in het leven van een kind van God, want hij is in het graf gegaan. Er is een verhaal waarbij de zonde (satan) bij Luther aan de deur klopt. Op de vraag: “Is Luther hier?”, antwoordt Luther: “*Luther leeft niet meer - hij ligt op de begraafplaats!*”

De relatie tussen onze geest en de geest van de boze is verbroken. Een christen kan nog zondigen door de zonde van buitenaf *als een virus* toe te laten (Gen. 4:7; Rom. 7:17). Die virus kan echter niet onze verlost geest bereiken, waar onze nieuwe identiteit is bepaald. Wij zijn gestorven voor de zonde. Daarom zijn wij niet langer zondaren (Rom. 5:8). We kunnen de zonde wel incidenteel toelaten in ons vlees, in onze lichaam en ziel. Onze geest is echter ontoegankelijk voor de zonde. Mijn geest is daarom altijd mijn toevlucht, want zijn positie is in de hemelen waar ik met Christus ben gezeten.

Dood voor de wet

“Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God zou leven” (Gal. 2:19).

De oude mens is door God veroordeeld en ligt in het graf, maar de nieuwe mens leeft uit Christus.

Hoe verhoudt dit zich nu tot **de Jood** die tot geloof in Christus is gekomen en toch het besef nog heeft dat hij binnen het Sinaïtische verbond de wet van Mozes moet houden? Wat is het antwoord van Paulus hierop? Paulus begint in Romeinen 7 met *een illustratie van een gehuwde vrouw die aan haar man gebonden is zolang zij leeft*. Wanneer de man sterft, laat de wet toe dat zij met een andere man trouwt. De wet verbiedt haar te scheiden van haar man. Zolang haar man leeft, kan zij geen ander trouwen.

De gangbare interpretatie van deze illustratie is dat de eerste man van die vrouw de wet is en de andere man Christus is. De vrouw is de gelovige Jood, want de Jood staat onder de wet van Mozes. De wet is veeleisend en daarom is de eerste man dat ook. De vrouw snakt om vrij te zijn en met een andere man te trouwen. Er bestaat – volgens deze interpretatie – geen kans dat de man sterven zal, want de wet blijft voor altijd (vgl. Matt. 5:18). Hoe kan de vrouw dan met de tweede man trouwen? Er blijft maar één mogelijkheid over, namelijk dat de vrouw moet sterven, want de wet reikt niet verder dan het graf. De vrouw sterft met Christus, waardoor zij vrij wordt van de wet. Laten wij eens naar deze interpretatie kijken, want er zijn duidelijk problemen met deze veelvoorkomende verklaring.

Ten eerste kan de eerste man de wet niet zijn, want de man kan wel degelijk sterven. Die mogelijkheid is steeds aanwezig. Bovendien geeft Paulus de dood van de eerste man als oplossing:

“Wanneer echter de man sterft, is zij vrij van de wet” (Rom. 7:3). Paulus werpt de oplossing al in onze schoot en dan mogen wij niet stellen dat de vrouw moet sterven en de eerste man niet kan sterven.

Ten tweede, wanneer de eerste man moet sterven, wie is dan die eerste man? Wel, in Romeinen 6:6 zagen we dat dit de oude mens is. In Galaten 2:20 komen we het woord ‘ik’ verschillende keren tegen. De eerste man is de eerste ‘ik’ die in Galaten 2:20 wordt genoemd: *“Met Christus ben ik gekruisigd ...”* Onze dood met Christus vindt plaats in onze geest, niet in onze ziel of lichaam.

De 'ik' die met Christus is gekruisigd, is de oude mens die verkocht is onder de zonde. De oude mens staat onder de heerschappij van de satan en de zonde (Rom. 6:14). Onder het Oude Verbond staat de oude mens ook onder de heerschappij van de wet (Rom. 7:1). Wanneer de eerste man, de oude mens, in relatie tot zijn vrouw, sterft, kan de vrouw trouwen met de andere man die de Here Jezus is. Maar als de eerste man de oude mens is, is de andere man niet alleen de Heer in relatie tot de vrouw, die samen in een eenheid de nieuwe mens vormen. Deze nauwe relatie zien we in Galaten 2:20: "... *niet meer mijn ik, maar Christus*". Die relatie is vergelijkbaar met een huwelijksrelatie. De vrouw is niet alleen het eigendom van een Ander, maar ze is ook een nieuw mens, omdat de Andere Man haar leven is. Zo is, bijbelspsychologisch gezien, *de eerste man een beeld van de oude mens*. Onze oude mens is onze oude niet-wedergeboren geest die ons door gebondenheid maakte tot een slaaf van de zonde. Wanneer wij tot geloof komen en tot nieuw leven worden gewekt, verdwijnt de oude mens *letterlijk en figuurlijk* en doet de nieuwe mens, de wedergeboren geest, zijn intrede. De nieuwe mens is Christus in ons en de verbintenis van Gods Geest met onze geest (1 Kor. 6:17).

De oplossing om gerechtigheid te ontvangen buiten de wet om, is tweeledig, voor de Jood en voor de niet-Jood. Het is onze dood met Christus, de dood van de oude mens, en het is onze opstanding met Christus, de verschijning van de nieuwe mens (vgl. 2 Kor. 5:17). *De oude mens is veroordeeld door de wet en sterft voor de wet. De nieuwe mens heeft de wet niet nodig, want dat leven is Christus Zelf*. De nieuwe mens kan nu vrucht dragen voor de Vader, iets wat de oude mens niet kon en waarvan het einde de dood was (Rom. 6:21).

Toch lezen we in Romeinen 7 dat Paulus, als nieuwe mens, probeert uit de wet van Mozes te leven in plaats uit de wet van Christus, dat het leven van Christus Zelf is (vgl. Hebr. 3:1-6).

Vanaf Romeinen 7:14 spreekt Paulus *in de tegenwoordige tijd spreekt* over zichzelf. Hij gebruikt de tegenwoordige tijd hier om het dramatische effect te verhogen. Een voorbeeld vinden we in de zin: "*Wil ik snel naar je toekomen, is mijn fiets gestolen!*" De tegenwoordige tijd is daarom niet beperkt tot een beschrijving die samenvalt met het spreekmoment. Een tegenwoordige tijd kan verwijzen naar het verleden, heden, maar ook naar de toekomst: "*Volgende week laat ik je weten of ik kan*". Wanneer Paulus dan ook zegt dat hij vlees is en verkocht is onder de zonde, hoeft dit niet per se een statische toestand aan te geven die heel zijn leven geldt. In Romeinen 7 krijgt het daarom de betekenis: "*Ik was dood voor de wet, maar nam de wet toch als norm aan om naar te leven, laat ik toch weer vlees zijn en een slaaf van de zonde worden en me een ellendig mens weten!*"

"Ik ... mij ... ik ..."

Het is opvallend hoe vaak de woorden 'ik' en 'mij' in Romeinen 7:14-26 voorkomen. Het is goed deze woorden 'ik' en 'mij' in onze Bijbel te onderstrepen. Er is blijkbaar een relatie tussen de wet van Mozes en het zelfbewustzijn van Paulus om die wet, *in zijn wedergeboren staat*, na te leven. De wet zegt: "*Doe dit en je zal leven*" en dat schept een dualisme van ik hier en God daar, die in Christus niet bestaat.

Als ik in een eenheid ben van een Wijnstok tot de rank, waar ligt dan de verantwoordelijkheid, ook de verantwoordelijkheid wanneer we ongehoorzaam zijn? Het antwoord is dat de christen maar één soort verantwoordelijkheid kent, *de verantwoordelijkheid van het geloof* (Rom. 16:26b), niet de verantwoordelijkheid van werken. De enige verantwoordelijkheid is om in geloof te

wandelen, omdat Christus als Wet nu in mij woont en Hij mijn leven is. *Door het geloof maakt Hij dat we naar zijn wil wandelen (Ezech. 36:27).*

Misschien denk ik dat ik nog steeds een verantwoordelijk persoon ben door het houden van de *uiterlijke wet van Mozes*, die zelf iets wel of niet moet doen *om te leven. Dan wordt die wet actief en word ik erdoor gebonden*. Misschien zeg ik dat Christus me zal helpen en ook mijn deel te moeten doen in de strijd. Ik denk zó en zó te moeten zijn. Het gevolg is dat wanneer ik verzocht en boos te worden, ik dan ook boos word. Dat is Romeinen 7.

Gelukkig is Romeinen 7 niet een hoofdstuk waarin de gelovige permanent hoeft te leven, net zo min als het volk van Israël altijd in de woestijn moest leven. Romeinen 7 komt in beeld wanneer we vergeten dat Christus in ons leeft in een eenheid en we door de wet dat leven door eigen bijdrage proberen te leven. De uiterlijke worsteling met een uiterlijke wet moet laten zien dat een kind van God tot een innerlijk koninkrijk behoort die beheerst wordt door de Vader in volmaaktheid: *“Laten wij dan allen, die volmaakt zijn ...”* (Fil. 2:15). Wij zijn een nieuwe schepping met de Wetgever in ons, namelijk Christus Zelf. We komen terug in Romeinen 7 wanneer we dit vergeten. We moeten dan zo snel mogelijke onszelf laten reinigen door het bloed en onze positie van vrijheid in Romeinen 8 weer innemen.

Samengevat, het evangelie veronderstelt dat de wet heilig en volmaakt is, maar krachteloos om te rechtvaardigen en te heiligen. Het kan de oude mens niet verbeteren noch is het de leidraad van de nieuwe mens. Vanaf het moment dat ik word wedergeboren, leef ik een nieuw leven en dat leven is Christus als mijn Wet. De nieuwe schepping heeft een ander doel voor ogen, een andere kracht, een Andere Man, om uit te leven. Christus is het doel, te bereiken door de Heilige Geest. De Heilige Geest kan natuurlijk elk woord van de wet van Mozes gebruiken, maar is niet de maatstaf van het nieuwe leven. Een vemenging van wet en genade, van wetticisme en Christus, leidt altijd tot gebondenheid. Dat is Romeinen 7.

Hoe lezen wij dan Psalm 119? We lezen deze psalm niet vanuit wettische oogpunt, maar als de liefde van de schrijver voor God in alles wat Hij zegt. We genieten van de Geest die door de psalm ademt. Er is in deze psalm veel verdriet over de goddelozen, maar David klampt zich steeds aan de Heer vast. Hij voelt geen wrok, maar het verlangen naar gerechtigheid. Hij is zich bewust van de zonde en dankbaar voor Gods genade. Er is dus veel schoonheid en aanbidding in deze psalm die veel groter is dan een wettische gehoorzaamheid.

Nogmaals, wij leven door de wet van Christus, het leven van Christus Zelf. Dat is Romeinen 8 dat wordt samengevat in Galaten 2:20, dat we in de volgende les verder zullen bespreken.

“Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, dat is, niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij. En voor zover ik nu nog in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven” (Gal. 2:20).

Studievragen

1. Wat betekent de uitdrukking “dood voor de zonde”?
2. Wat betekent de uitdrukking “dood voor de wet”?
3. Voor welke wet zijn we dood?
4. Voor welke wet zijn we niet dood?
5. Waarom veronderstelt de wet een dualisme die in Christus niet bestaat?
6. Hoe kan de Heilige Geest de wet toch gebruiken?
7. Hoe kon de Jood onder het Sinaïtische verbond toch tot geloof komen?